Kraków dnia 1 czerwca 1933 r.

KRAKOWSKI

DZIENNIK WOJEWÓDZKI

Nr. 11.

TREŚĆ:

DZIAŁ URZĘDOWY:

DZIAŁ NIEURZĘDOWY:

Dział urzędowy.

95.

Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych
z dnia 28 kwietnia 1933 r.
w sprawie przepisów miejscowych o zapatrywaniu ludności w wodę w mieście Tarnowie.

Na podstawie art. 410 p. 9 i 415 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23 poz. 202), w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86 poz. 663) na wniosek Wojewody Krakowskiego z dnia 17 grudnia 1932 r. Nr. SF. I. 4b-15/32 oparty na uchwale Tymczasowej Rady Powiatowej w Tarnowie z dnia 28 grudnia 1932 r, zarządza się co następuje:

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Obowiązek połączenia nieruchomości z wodociągiem gminnym.

§ 1 Nieruchomości prywatne. na których znajdują się budynki, przeznaczone na pobyt ludzi lub też na stajnie, obory, chlewy i garaże, po otwarciu wodociągu miejskiego w danej ulicy lub na danym placu, powinny być w terminie wyznaczonym przez Magistrat zaopatrzone przez właścicieli w instalacje wodociągowe, połączone z wodociągiem miejskim.

Każda nadbudowa, przebudowa lub powiększenie budynku, położonego przy ulicy lub placu, na których znajduje się rurociąg wodociągu miejskiego, przed oddaniem do użytku powinna być zaopatrzona w urządzenia wodociągowe, połączone z wodociągiem miejskim.

Przepisy niniejszego paragrafu nie mają zastosowania do budynków przy zakładach przemysłowych, tudzież do grup budynków, jak np. kolonje robotnicze, spółdzielnie mieszkaniowe itp., o ile są one zaopatrzone z własnych urządzeń w wodę, odpowiadającą warunkom dobrej wody do picia.

§ 2- Nieruchomości prywatne w chwili otwarcia miejskich rurociągów wodociągowych na odnośnej ulicy lub placu, niezabudowane budynkami, określonymi w § 1, powinny być zaopatrzone w domowe instalacje wodociągowe, połączone z wodociągiem miejskim, po ich zabudowaniu przed oddaniem budynków do użytku.

§ 3. O terminie otwarcia wodociągu miejskiego Magistrat powinien zawiadomić wszystkich właścicieli nieruchomości przy danej ulicy lub placu.

§ 4. Jeżeli właściciel nie wykona urządzeń wodociągowych na nieruchomości w terminie, ustalonym zgodnie z § 1 lub w okresie, przewidzianym w § 2. Magistrat ma prawo wykonać te urządzenia na koszt właściciela.

Połączenie domowych urządzeń wodociągowych z wodociągiem gminnym.

§ 5. Połączenie urządzeń domowych z wodociągiem miejskim od wodomierza lub miejsca na jego umieszczenie przeznaczonego wykona Magistrat na koszt właściciela nieruchomości, który przed rozpoczęciem robót powinien wpłacić do kasy miejskiej potrzebną na ten cel zaliczkę. Ostateczne uregulowanie należności z tego tytułu powinno nastąpić po wykonaniu połączenia przez Magistrat. Połączenia te na przestrzeni od wodomierzy do rurociągu ulicznego stanowią własność gminy i będą na jej koszt utrzymywane.

Wykonywanie robót przy budowie wodociągowych urządzeń domowych.

§ 6. Domowe instalacje wodociągowe powinny być wykonane przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia, stosownie do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowem z dnia 7 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 53 poz. 468).

Zwolnienie od obowiązku połączenia nieruchomości z wodociągiem gminnym.

§ 7. W przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, może Magistrat wyjątkowo zwolnić właściciela od obowiązku określonego w § 1 i 2. Z ustaniem powodu zwolnienia od obowiązku wykonania urządzenia wodociągowego zwolnienie traci moc obowiązującą.

Kolonjom robotniczym, właścicielom domów o charakterze wiejskim lub prowizorycznym, może Magistrat zezwolić do czasu zmiany charakteru zabudowania na urządzenie ich kosztem, zamiast urządzeń wodociągów domowych wewnątrz nieruchomości, — zdrojów wodociągowych, zasilanych z wodociągu miejskiego. Zdroje te ustawiane być mogą również na ulicach. Budowę zdrojów wodociągowych na ulicach wykona Magistrat kosztem

właścicieli, będzie je również ich kosztem utrzymywał w dobrym stanie.

Otwarcie dopływu wody do wodociągowych urządzeń domowych.

§ 8. Otwarcie dopływu wody po wykonaniu instalacji domowej dokonane zostaje przez Magistrat po sprawdzeniu należytego wykonania tej instalacji, przeprowadzeniu próby na ciśnienie i udzieleniu pozwolenia na użytkowanie. Próba ciśnienia zostanie dokonana na koszt właściciela nieruchomości. Wysokość ciśnienia próbnego zostaje ustalona na 10 atm.

§ 9. W przypadku, gdy ciśnienie wodociągu miejskiego okaże się niewystarczające dla podawania wody na najwyższe piętra wysokich lub wysoko położonych budynków, powinny być zastosowane przez właścicieli nieruchomości odpowiednie urządzenia, dostarczające wodę dla wszystkich kondygnacyj zawierających pomieszczenia, przeznaczone na pobyt ludzi.

Istniejące domowe urządzenia wodociągowe.

§ 10. Magistrat może zarządzić zasypanie istniejących studzien dostarczających wodę do picia, o ile ustalonem zostanie, że woda dostarczona przez te studnie, może szkodliwie oddziaływać na zdrowie ludzkie.

§ 11. Wykonane przed wejściem w życie niniejszych przepisów instalacje wodociągowe na nieruchomościach mogą być przyłączone do wodociągu miejskiego, o ile Magistrat uzna, że nie wykazują znacznych odchyleń technicznych od norm, przewidzianych w przepisach, oraz o ile zadawalająco wytrzymują próbę ciśnienia na 7 atmosfer.

§ 12. Właściciel nieruchomości obowiązany jest utrzymywać instalacje wodociągowe w zupełnym porządku. Wszelkie uszkodzenia instalacji powinny być niezwłocznie naprawione.

Właściciel nieruchomości jest odpowiedzialny za każde zewnętrze uszkodzenie wodomierza i przewodów łączących oraz za ich uszkodzenia z powodu zamarznięcia.

O każdem zauważonem uszkodzeniu wodomierza właściciel nieruchomości jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić Magistrat.

Wstrzymanie dopływu wody do nieruchomości.

§ 13. Magistratowi wolno zarządzić wstrzymanie dopływu wody do wodociągów domowych w następujących wypadkach:

1) w razie stwierdzenia w instalacji domowej braków, grożących niebezpieczeństwem,

2) w razie stwierdzenia, iż woda w wodociągu jest zanieczyszczona w sposób dla zdrowia szkodliwy,

3) w razie pożaru i potrzeby zwiększenia dopływu wody do hydrantów pożarnych,

4) jeżeli odbiorca, pobierający wodę dla celów przemysłowych, zalega z opłatami za wodę.

Wstrzymanie dopływu wody trwać będzie tak długo, dopóki powyżej wskazane powody nie ustaną.

Braki w instalacji, określone w p. 1) powinny być przez właściciela nieruchomości w określonym przez Magistrat terminie usunięte, w przeciwnym razie Magistrat ma prawo usunąć je na koszt właściciela.

Przerwy w dostarczaniu wody.

§ 14. Przerwy w dostarczaniu wody, wywołane przez siłę wyższą, jakoteż przez roboty, przedsiębrane przez Magistrat dla rozszerzenia lub naprawy miejskiego wodociągu, lub spowodowane przyczynami, wskazanemi w § 13, nie mogą być podstawą do żądania odszkodowania przez właścicieli nieruchomości.

O zamierzonej przerwie będą zainteresowani możliwie na czas zawiadamiani.

Kontrola domowych urządzeń wodociągowych.

§ 15. W celu kontroli urządzeń wodociągowych upoważnieni pracownicy Magistratu mają prawo wolnego wstępu pomiędzy godziną 8 a 18 tą do wszystkich pomieszczeń, w których znajdują się części instalacji domowej; od godz. zaś 18 do godz. 8 tylko wtedy, gdy zwłoka może spowodować niebezpieczeństwo.

Opłaty wodociągowe.

§ 16. Gmina miasta Tarnowa pobiera od właścicieli nieruchomości, położonych przy ulicach, które są zaopatrzone w wodociąg gminny, opłaty ryczałtowe za korzystanie z wody z wodociągu miejskiego dla celów gospodarstwa domowego lub za prawo takiego korzystania. Po upływie jednak trzech lat od daty wejścia w życie niniejszych przepisów, właściciel połączonej z wodociągiem nieruchomości ma prawo żądać od Magistratu zmiany opłat wg: ryczałtu na opłaty wg. wskazań wodomierza.

Zwolnienie od połączenia nieruchomości

z wodociągiem miejskim (§ 7) nie zwalnia właściciela nieruchomości od uiszczenia ryczałtowych opłat wodociągowych, przewidzianych w § 52 punkt A. liczba 1).

§ 17. Poza ryczałtowemi opłatami za pobór wody z wodociągu miejskiego, będą pobierane nadto opłaty taryfowe wedle wskazań wodomierza za wodę pobieraną:

1) do celów gospodarstwa domowego, tj. do picia, gotowania, prania, kąpieli i t. p. o ile zużycie wody przewyższy ilość 50 litr. na głowę mieszkańca danej nieruchomości i dobę.

2) używaną na cele przemysłowe, tj. do wytwórni, zajazdów, hoteli, łazienek publicznych, kawiarni, garażów, zakładów przemysłowych itp., na cele rolnicze, ogrodnicze i wogóle na inne specjalne cele, jak do wodotrysków, ogrodów ozdobnych itp.

§ 18. Za użycie wody przez urzędy i instytucje państwowe i komunalne oraz instytucje użyteczności publicznej, jak szkoły, szpitale itp. pobierane będą opłaty wedle wskazań wodomierza.

§ 19. Od lokali niezajętych nie pobiera się ryczałtowych opłat, z wyjątkiem opłaty za wynajem wodomierza.

§ 20. Opłatę za wodę i za korzystanie z wodomierza uiszcza właściciel nieruchomości.

Pracownicy miejscy, odczytujący wskazania wodomierza, zgłaszają się u właściciela nieruchomości lub jego pełnomocnika, który może być obecny przy odczytywaniu wodomierza. Przy takiem odczytywaniu winien być obecny do pomocy dozorca domu, o ile taki istnieje.

Gdyby z winy właściciela nieruchomości, z powodu braku dostępu do wodomierza, nie można było dokonać odczytu w dniu zgłoszenia, koszta odczytu w kwocie 2 zł. ponosi właściciel nieruchomości, o ile w wyznaczonym mu drugim terminie nie umożliwi odczytania wodomierza.

Plomby przy wodomierzach mogą być zdejmowane tylko przez pracowników Magistratu.

§ 21. Opłaty za prawo korzystania z wspólnych zdrojów i studzien (§ 7) uiszczać będą właściciele nieruchomości, na których żądanie i koszt zdroje te i studnie zostały zbudowane. Opłaty te będą wymierzone przez Magistrat w sposób ryczałtowy.

§ 22. Jeżeliby przy poborze opłat za wodę po cenach jednostkowych wodomierz w danym miesiącu nie wskazał ilości pobranej wody z powodu wadliwego działania wodomierza, to ilość ta obliczy się na podstawie przeciętnej otrzymanej z trzech ostatnich miesięcznych wskazań wodomierza ilości zużywanej przez daną nieruchomość wody.

§ 23. Czasowe nieużywanie wody w nieruchomości nie zwalnia właściciela nieruchomości od stałej miesięcznej opłaty za wynajem wodomierza, którą normalnie dolicza się do rachunków za zużytą wodę.

§ 24 W razie wątpliwości co do prawidłowego działania wodomierza, może właściciel nieruchomości zażądać sprawdzenia wodomierza, wpłacając do kasy Magistratu na koszta badania kwotę, ustaloną w taryfie. Koszt tego sprawdzenia ponosi właściciel nieruchomości, o ile wodomierz wykazuje błędy w granicach ustalonych przez Główny Urząd Miar. W razie przekroczenia tych granic koszt sprawdzenia ponosi Magistrat, przyczem w tym przypadku w następnym okresie obrachunkowym potrąca z rachunku sumę, wpłaconą na koszta sprawdzenia wodomierza oraz potrąca lub dolicza w nim koszt wody, błędnie wykazanej przez wodomierz w ostatnim okresie obrachunkowym.

§ 25. Opłaty wodociągowe powinny być regulowane co kwartał ryczałtowo z góry a według wskazań wodomierza w ciągu 14 dni od dnia doręczenia rachunku.

Opłaty należne za czynności Magistratu połączone z udzieleniem pozwolenia, uiszcza się przed dokonaniem tych czynności.

Nieuiszczone w terminie należności będą ściągane według przepisów dotyczących ściągania samoistych danin komunalnych.

II. WARUNKI TECHNICZNE.

Materjał części instalacyjnych.

§ 26. Wszystkie części domowej instalacji wodociągowej powinny być wykonane z materjałów, nie wywierających wpływu na jakość wody.

Zawór główny.

Każda instalacja domowa winna posiadać przy wodomierzu (od strony istalacji) własny zawór główny oraz kurek spustowy dla całkowitego jej opróżnienia. Wszelkie przewody powinny być ułożone z odpowiedniemi spadkami dla należytego odwodnienia i odpowietrzenia instalacji.

Wodomierz.

Wodomierz powinien być umieszczony w

piwnicy; w razie, gdy to jest niemożliwe, należy go ustawić zewnątrz budynku w studzience z materjału trwałego nie — gnijącego ani nie kruszejącego, jak np. cegły, kamienia, betonu, żelazo-bet. itp., o wymiarach, wynoszących conajmniej 1, 30 x 0,80 m. przy najmniejszej głębokości 1, 8 m.

Studzienka powinna posiadać klamry żelazne dla schodzenia oraz otwór włazowy o średnicy 0, 6 m. w świetle, zaopatrzony w szczelną pokrywę żeliwną.

Podziemne części instalacji poza budynkami.

Wszystkie podziemne części instalacji domowej poza budynkami muszą być ułożone na głębokości conajmniej 1, 70 m. w celu zabezpieczenia przed zamarznięciem.

Płytsze zagłębienie może być zastosowane tylko dla przewodów ogrodowych i polewaczkowych, o ile są one zaopatrzone w odpowiednie urządzenia do zamknięcia i opróżnienia.

Przewody wodociągowe wewnątrz budynków.

§ 27. Leżące przewody wodociągowe wewnątrz budynku powinny być prowadzone, o ile to jest możliwe, po ścianach wewnętrznych; w razie koniecznej potrzeby prowadzenia rury w ziemi pod podłogą, należy je układać w głębokości conajmniej 0. 3 m. pod podłogą, przyczem pod twardą podłogą na betonie rur wodociągowych wogóle nie należy prowadzić. Prowadzenia rur leżących na strychach należy unikać.

Ścienne przewody mogą być w budynku prowadzone albo po ścianach albo w bruzdach ściennych, zakrytych następnie po próbie na ciśnienie w ten sposób, aby rura otrzymała izolację powietrzną. Zamurowywanie w ścianach na stałe przewodów wodociągowych jest zabronione.

Rury wodociągowe należy przeprowadzać w budynku tak, aby były chronione od zamarznięcia oraz od uderzeń.

Rury wodociągowe w budynku powinny być przytwierdzone do ścian zapomocą odpowiednich haków, uchwytów lub klamer.

Gdyby zachodziła obawa, iż niektóre odcinki przewodów wodociągowych mogą ulec zamarznięciu podczas silniejszych mrozów, należy je izolować (otulić) złemi przewodnikami ciepła.

Każdy pionowy przewód wodociągowy w budynku powinien być zaopatrzony przy odgałęzieniu od głównych przewodów poziomych (w piwnicy) w zawór przelotowy i kurek spustowy.

Rury powinny być układane w kierunkach prostopadłych lub równoległych do najbliższych ścian.

Urządzenia odpływowe i zbiorniki.

§ 28. Pod każdym wylotem wodociągowym powinno się znajdować dostatecznie wielkie urządzenie odpływowe, posiadające zamknięcie wodne i sitkowe.

Wszystkie kurki i zawory powinny być tak skonstruowane, aby nie powodowały uderzeń wodnych w przewodach.

Kurków t. zw. półobrotowych, stożkowych, lub klinowych, zamykających przepływ nagle, używać nie wolno.

Przy zbiornikach klozetowych i pisuarach mogą być stosowane samoczynne pływakowe zawory.

Bezpośrednie zasilanie kotłów parowych wodą z wodociągu jest wzbronione.

Wzbronionem jest ustawianie na poddaszach zbiorników bezpośrednio połączonych z siecią wodociągową.

Rura wodociągowa nie może być bezpośrednio połączona z żadnym przyborem kanalizacyjnym.

Przed wannami, zbiornikami klozetowymi i pisuarowymi należy ustawiać zawory przelotowe.

Średnica wylotów i przewodów.

§ 29. Wyloty i przewody wodociągowe powinny otrzymywać następujące średnice:

a) wylot nad zlewem, umywalką, zmywakiem, przy klozecie, pisuarze, bidecie, natrysku, polewaczce pokojowej — 13 mm.

b) wylot nad wanną, dużym zlewem lub zmywakiem (restauracyjnym) — 20 mm.

c) polewaczka podwórzowa, ogrodowa lub uliczna — 26 mm.

d) wylot (kran) pożarny, wewnętrznych co najmniej — 38 mm.

Przewody: średnica przewodów do przyborów wskazanych wyżej pod literami:

	a	b	c	d
				przy 38 mm.
do 2 wylotów	13 mm.	20 mm.	32 mm.	50 mm.
przy 3-6 wylot.	20 „	26 „	38 „	80 „
„ 7-10 wylot.	26 „	32 „	— „	100 „
ponad 10 wylot.	32 „	38 „	— „	100 „

Rury przewodowe.

§ 30. Przewody wodociągowe powinny być wykonywane z rur żeliwnych kielichowych, żelaznych, obustronnie ocynkowanych i ołowianych grubościennych.

Na przewody podziemne rury żeliwne kielichowe (mufowe) powinny być używane o średnicy 40 mm. i większych. Łączenie rur żeliwnych kielichowych (mufowych) powinno następować na kształtki kielichowe (w wyjątkowych wypadkach kołnierzowe) zuszczelnieniem kielichów na sznur biały, sznur smołowy i ołów.

Rury żelazne ocynkowane, z reguły mogą by używane tylko na przewody wewnątrz budynku. O ile w wypadkach wyjątkowych mają być one ułożone pod ziemią, powinny być owinięte starannie jutą i osmołowane, lub w inny sposób zabezpieczone od szkodliwego działania związków chemicznych.

Łączenie rur żelaznych ocynkowanych powinno następować na kształtki i łączniki z gwintem gazowym lub na helendry.

Połączenie, rur spotykających się pod kątem, powinno następować zapomocą kształtek; t. zw. krępowania rur ocynkowanych stosować nie wolno.

Rury ołowiane mogą być używane dla takich tylko przewodów, z których woda nie jest czerpana do picia, gotowania, i tp. ani też nie łączy się bezpośrednio z wodą ogólnej sieci wodociągowej.

Łączenie rur ołowianych następuje zapomocą lutowania lub na holendry.

Wymiary i kształt rur wodociągowych żeliwnych, kielichowych, powinny odpowiadać normom Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Rury żelazne obustronnie ocynkowane powinny posiadać następujące minimalne grubości ścianek przy wewnętrznej średnicy rury:

13 mm	grubość	ścianek	winna	być	2,5	mm.
20	„	„	„	„	2,5	„
26	„	„	„	„	3,25	„
32	„	„	„	„	3,5	„
38	„	„	„	„	3,5	„
50	„	„	„	„	3,5	„

Rury ołowiane grubościenne powinny posiadać następujące grubości ścianek przy wewnętrznej średnicy rury:

13 mm.	grubość	ścianek	powinna	być	3.5	mm.
20	„	„	„	„	4.5	„
26	„	„	„	„	5,5	„
32	„	„	„	„	6,0	„

Wyżej podane grubości ścianek rur żelaznych ocynkowanych i rur ołowianych ważne są do czasu znormalizowania przez Polski Komitet Normalizacyjny.

Średnice przewodów odpływowych.

§ 31. Ustanawia się dla instalacyj wewnętrznych następujące normalne średnice przewodów odpływowych:

A) Dla przewodów spustowych (pionów) i ich odgałęzień:

a) od pojedynczego zlewu kuchennego, zmywaka, wanny, umywalni lub pisuaru 50 mm.
b) od kilku zlewów kuchennych, wanien umywalni lub pisuarów 70 mm.
c) od klozetów wodnych. 100 mm.

B. Dla przewodów odpływowych:

a) od zwykłych kuchen, pralni, łazienek, pisuarów, pojedynczych klozetów, wpustów, stajennych i piwnicznych itp. 100 mm.
b) od dużych kuchen (restauracyjnych, hotelowych), klozetów w liczbie ponad jeden, wpustów podwórzowych, oraz przy kilku przewodach odpływowych razem połączonych 100-125 mm.

Przewody odpływowe, łączące się ze sobą, powinny wogóle przechodzić w przewody o większej średnicy.

Średnice wszelkich przewodów odpływowych łącznie z przewodem głównym powinny być wyznaczone możliwie najoszczędniej z zachowaniem rozmiarów wyżej podanych.

Przewody spustowe.

§ 32. Przewody spustowe wewnątrz budynku należy ustawiać o ile możności pionowo. Zabrania się ustawiania tych przewodów pochyło pod kątem z linją pionową większym niż 45°; w przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, może jednak Magistrat zezwolić na zastosowanie większego kąta pomiędzy przewodem spustowym a linją pionową.

Połączenia rur spustowych należy urządzać pod kątem nie większym nad 45°, licząc w kierunku biegu wody.

Przewody spustowe i wchodzące do nich rozgałęzienia ustawia się od góry do dołu swobodnie przy ścianie lub w odpowiednich wnękach z należytem umocowaniem. Przewody te mogą być zakryte lub zaszalowane, zabrania się natomiast zamurowywania ich na stałe.

Rury spustowe od klozetów, zlewów, wa-

nien, umywalek, pisuarów itp. mogą być prowadzone 'oddzielnie lub łączyć się dla kilku przyrządów z obu powyższych grup do jednej rury spustoswej, jednak z uwzględnieniem zabezpieczenia syfonów od opróżnienia się i wysychania.

Zabrania się odprowadzania wody deszczowej do rur spustowych od wewnętrznych urządzeń kanalizacyjnych lub odwrotnie spuszczania wód brudnych do rur spustowych deszczowych.

Rury wentylacyjne.

§ 33. Wszystkie przewody spustowe powinny być jako rury wentylacyjne wyprowadzone ponad dach powyżej okien i wogóle otworów do wnętrza budynków, znajdujących się w odległości mniejszej niż 2 m (licząc w planie) od tych przewodów.

Rury wentylacyjne powinny tworzyć, o ile możności pionowe przedłużenia przewodów spustowych.

Średnica rur wentylacyjnych powinna równać się średnicy odpowiedniego przewodu spustowego.

Górna część rury wentylacyjnej, nie dochodząc o 0,5 m. do dachu, powinna być powiększona w średnicy przynajmniej o 100 mm. i wyprowadzona do wysokości 1,0 m. ponad dach, ponadto rura ta powinna być zaopatrzona w daszek ochronny.

Połączenie dwu lub kilku rur wentylacyjnych dozwolonem może być tylko wyjątkowo i pod warunkiem, ażeby przekrój poprzeczny rur połączonych nie był mniejszy od sumy przekrojów pojedynczych rur i ażeby miejsce połączenia położone było wyżej od najwyższego dopływu ścieków.

Zabronione są ruchome lub też skomplikowane przyrządy wentylacyjne.

Nie wolno wprowadzać rur wentylacyjnych od rur spustowych ani do kanałów kominowych, ani do kanałów wentylacyjnych z mieszkań.

Zamknięcia wodne.

§ 34. Wszelkie przyrządy kanalizacyjne, służące do odprowadzania ścieków do rur spustowych lub odpływowych, powinny być obowiązkowo zaopatrzone w zamknięcia wodne (syfony).

Za najodpowiedniejsze zamknięcia wodne uważane są rury gładkie, zgięte w formie U lub S. zatrzymujące w sobie stale wodę; mogą być jednak używane zamknięcia wodne i innych systemów, o ile trwałość i dokładność działania ich uznana będzie za nieulegającą wątpliwości.

Wysokość zamknięcia wodnego w syfonie powinna wynosić:

Przy klozetach, pisuarach, zlewach, wannach, umywalniach i itp. conajmniej 75 mm.
przy wpustach conajmiej . . . . 100 „

Średnice rury syfonowej powinny być następujące:

Przy umywalniach, małych zlewikach laboratoryjnych, pisuarowych i tp. . 40 mm.
przy miskach zlewowych, zmywakach, wannach i wpuścikach podłogowych 50 „
przy miskach klozetowych . . . 100 „
przy wpustach w suterynach i piwnicach . . . . 100 „

Przyrządy kanalizacyjne powinny być zaopatrzone przed syfonami w przytwierdzoną na stałe kratkę, której szczeliny nie powinny być większe niż 5 mm., ogólna zaś powierzchnia otworów powinna się równać conajmniej przekrojowi syfonu w świetle. Wyjątek stanowią miski klozetowe, które nie otrzymują kratek zupełnie, oraz wpusty piwniczne podwórzowe i podłogowe, które otrzymują kratki odejmowane.

Wszystkie syfony powinny posiadać otwory łatwo dostępne do oczyszczania, otwory te wewnątrz domów powinny zamykać się hermetycznie.

Syfon powinien znajdować się tuż pod miską ściekową, odprowadzające zaś ramię jego powinno łączyć się z rurą spustową lub odpływową możliwie bezpośrednio.

Syfony nie mogą być zakładane na wspólnych przewodach odpływowych.

Urządzenia zlewowe.

§ 35. Urządzenia zlewowe wszelkiego rodzaju powinny posiadać kratki (sitka), przymocowane na stałe przed syfonem, lub stanowiące część urządzenia zlewowego. Każdy zlew powinien być zaopatrzony w kurek wodociągowy do przemywania miski zlewowej i syfonu.

Podlogi pod zlewami przeznaczonemi dla wspólnego użytku kilku mieszkań i w łazienkach powinny być wodoszczelne.

Zmywaki i zlewy w większych kuchniach powinny być zaopatrzone w urządzenia do zatrzymywania zawartych w ściekach tłuszczów (tłuszczowniki), posiadające powierzchnię dostateczną do ochładzania ścieków i mieć

otwory łatwo dostępne do czyszczenia i wentylacji.

Wanny.

§ 36 Wanny należy umieszczać w pomieszczeniach należycie ogrzanych, przewietrzanych i oświetlonych oraz ustawiać je na podłodze w taki sposób, żeby dostęp do nich w celu utrzymania czystości był zapewniony.

Każda wanna powinna posiadać przelew, połączony z rurą spustową powyżej zamknięcia wodnego. Otwór przelewowy powinien być zaopatrzony w sitko.

Otwór spustowy powinien być zamykany szczelnie zapomocą metalowego korka.

Rura spustowa powinna posiadać zamknięcie syfonowe, względnie kończyć się nad wpustem podłogowym, posiadającym takie zamknięcie.

Klozety i pisuary.

§ 37 Klozety i pisuary powinny być urządzane w sposób podany niżej i powinny być przemywane czystą wodą.

System misek klozetowych może być dowolny, z tem jednakże, żeby posiadały one zamknięcie wodne umieszczone bezpośrednio pod miską, żeby na misce pozostawała zawsze woda w warstwie przynajmniej 40 mm głębokości i żeby cała powierzchnia miski była należycie spłukiwana wodą.

Odgałęzienie od rury spustowej pod klozet, mierzone poziomo, nie powinno być dłuższe nad 1, 25 m. W przeciwnym razie należy przeprowadzić specjalną rurę wentylacyjną.

Każdy klozet powinien być zaopatrzony w płuczkę (zbiornik płuczący) umieszczony nie niżej, niż 1, 6 m. nad siedzeniem i dającą strumień wody za pociągnięciem rączki.

Rura łącząca płuczkę z miską klozetową powinna mieć conajmniej 30 mm. średnicy w świetle.

Przy każdem spłukiwaniu miski powinno się wylewać z płuczki nie mniej niż 8 — 12 l. wody w ciągu 3 — 5 sekund.

Do spłukiwania misek klozetowych można zastosować również i inne urządzenia spłukujące (np. przyciskowe) uznane przez Magistrat za odpowiednie.

Do jednej rury spustowej nie należy łączyć na jednej kondygnacji więcej niż 3 miski klozetowe.

Zabrania się urządzania klozetów, w których nieczystości przechodzą przez ruchome przyrządy, jak zawory, zasuwy itp. Przemywanie misek klozetowych zapomocą przyrządów automatycznych jest dopuszczalne, o ile gwarantują one trwałe i skuteczne działanie.

Klozety powinny być urządzone w pomieszczeniach oddzielonych od izb mieszkalnych. Podłoga powinna być terrakotowa, lub z innego wodoszczelnego materjału. Ściany do wysokości 1. 2 m. od podłogi powinny być nie przesiąkliwe i zupełnie gładkie.

Pomieszczenie klozetowe na jedną miskę powinno być wymiaru conajmniej 0. 85 x 1,15 m, mieć dostateczne oświetlenie dzienne lub sztuczne, oraz wentylację zapomocą oddzielnego kanału wodociągowego.

Klozety ogólne w domach mieszkalnych powinny znajdować się w pomieszczeniach murowanych, nakrytych betonowym lub ceglanym stropem i wentylowanem bezpośredniem wejściem z podwórza, z podłogą wodoszczelną i wzniesioną conajmniej o 15 cm. nad poziom podwórza.

O ile warunki lokalne nie stoją na przeszkodzie, pomieszczenia klozetów ogólnych powinny być podpiwniczone dla ułatwienia dostępu do rur kanalizacyjnych w celu ich rewizji.

Pisuary powinny być urządzone w formie gładkich muszel ściennych, posiadających w dnie sitko, na stałe przytwierdzone do korpusu, albo w formie otwartych żłobków naziemnych z odpowiednią pionową częścią ścienną, wyrobionych z materjału o powierzchni zupełnie gładkiej i niewsiąkliwej. W obu wypadkach pisuary powinny być zaopatrzone w przepisowe zamknięcia wodne lub oliwne i w stałe lub perjodyczne spłukiwanie z oddzielnych rezerwuarów, spuszczających każdorazowo nie mniej niż 2. 5 l. wody.

W wypadkach zasługujących na uwzględnienie Magistrat może zezwolić na odstępstwa od postanowień zawartych w niniejszym paragrafie, a dotyczących sposobu urządzenia klozetów i pisuarów.

§ 38. Miski klozetowe siedzeniowe powinny być ze wszystkich stron odkryte i dostępne dla utrzymywania czystości.

Oszalowanie ich deskami oraz obmurowanie lub zabetonowanie jest niedopuszczalne.

Siedzenia na miskach powinny być z trwałego niewrażliwego na wilgoć drzewa, grubości conajmniej 3 cm. do podnoszenia na zawiasach ręcznie lub automatycznie.

Rury spłukujące pomiędzy płuczką a mi-

ską mogą być ołowiane, żelazne ocynkowane lub stalowe, prawidłowo wygięte i przymocowane do ściany. Połączenie ich z miską klozetową następuje zapomocą stożka gumowego, umocowanego do rury i miski drutem,

Miski klozetowe siedzeniowe umocowuje się śrubami mosiężnemi do korków drewnianych, umieszczonych w posadce pod miską i zalanych zaprawą cementową.

Pisuary, zlewy, umywalnie itp. umieszcza się na odpowiedniej wysokości przy ścianach i przytwierdza do nich śrubami mosiężnemi, wkręconemi w zaprawione w ściany korki drewniane, bądź też ustawia się na umocowanych do ściany wspornikach.

Otwory rewizyjne.

§ 39. Na rurach odpływowych urządzone być powinny w razie uznanej przez Magistrat potrzeby w odpowiednich miejscach otwory rewizyjne do przeczyszczania rur, zamykane hermetycznie.

Części rurociągu odpływowego zaopatrzone w takie otwory (czyszczaki) mogą być, celem dogodnego do nich dostępu, umieszczane w studzienkach rewizyjnych o przekroju w świetle nie mniejszem niż 0, 80 m.

Zabezpieczenie przed działaniem mrozu.

§ 40. Rury i wszelkie urządzenia kanalizacyjne powinny być umieszczone i urządzone tak, ażeby były należycie zabezpieczone przed działaniem mrozu.

Materjał przewodów.

§ 41. Przewody spustowe i wentylacyjne wewnątrz budynku, jak również ich rozgałęzienia i połączenia powinny być na całej swej długości żeliwne, z uszczelnieniem na sznur i ołów.

Przy wysokości pionu nie przekraczającej 12 m. licząc od poziomu chodnika ulicy mogą być stosowane przewody spustowe z rur kamionkowych, z uszczelnieniem na sznur i kit asfaltowy.

Połączenia odpływów od zlewów, umywalek lub pisuarów mogą być ołowiane lub żelazne cynkowane, o średnicy odpowiedniej do syfonow.

Powiększona w średnicy nasada rury wentylacyjnej, wyprowadzonej ponad dach, powinna być zrobiona z blacy cynkowej lub innego odpowiedniego materjału.

Materjał syfonów.

§ 42. Syfony powinny być:

a) przy średnicy 40 mm — ołowiane lub mosiężne niklowane w jednej sztuce;

b) przy średnicy 50 mm — żeliwne w jednej sztuce;

c) przy średnicy 100 mm — dla pojedynczych klozetów — żeliwne, o ile nie stanowią całości z miską klozetową i nie są wyrobione z tego co miska materjału;

d) przy średnicy 100 mm i więcej — przy grupowych ustępach, w pustach piwnicznych, tłuszczownikach, rurach deszczowych — żeliwne.

Grubość ścianek syfonów nie powinna być mniejsza od grubości ścianek rur odpowiedniej średnicy i materjału.

Syfony żeliwne, wymienione wyżej pod pozycjami b) i c), powinny być wewnątrz starannie emaljowane.

Przy połączeniu syfonów z rurami spustowemi dozwolone są połączenia kielichowe lub kołnierzowe, z wyjątkiem, syfonów ołowianych, przy których połączenie powinno być kołnierzowe, albo zapomocą mosiężnych łączników.

Materjał wpustów.

§ 43 Wpusty podłogowe i suterenowe powinny być zawsze żeliwne.

Wszelkie kraty, pokrywy, płyty, wpuszczane w powierzchnie podwórza lub podłogi powinny być zawsze żeliwne.

Materjał zmywaków.

§ 44. Zmywaki mogą być kamionkowe, fajansowe, betonowe, kamienne z kamienia nieporowatego, dobrze oszlifowanego i nieprzepuszczającego wody lub metalowe, nierdzewiejące.

Zlewy kuchenne, umywalnie, wanny, mogą być z kamienia, betonu, fajansu, kamionki, porcelany, nierdzewiejącego metalu lub żeliwa. (W tym ostatnim wypadku, przynajmniej od wewnątrz, starannie emaljowane).

Materjał misek klozetowych.

§ 45. Miski klozetowe i pisuarowe powinny być z fajansu, porcelany lub kamionki starannie na jasno polewanej. Miski klozetowe wewnątrz starannie emaljowane mogą być stosowane w wyjątkowych przypadkach zasługujących na uwzględnienie.

Materjał studzienek.

§ 46. Studzienki powinny być wykonane z najlepszej prasowanej cegły na zaprawie cementowej, z betonu, lub żelazo betonu.

Materjał innych części kanalizacyjnych.

§ 47. Wszelkie materjały i urządzenia, używane do robót wodociągowo-kanalizacyjnych, powinny być w najlepszym gatunku i odpowiadać typom i wzorom, ustalonym przez Polski Komitet Normalizacyjny.

O zdatności materjałów i urządzeń, jeszcze nie znormalizowanych, orzeka Magistrat.

Rury i kształtki kamionkowe.

§ 48. Rury i kształtki kamionkowe powinny być starannie wyrobione z najlepszego materjału dobrze wypalonego, obustronnie polewanego, bez pęknięć, skaz, pęcherzy, kamieni i t. p.

Rury i kształtki powinny być typu kielichowego, o prawidłowym przekroju kołowym.

Głębokość kielichów powinna być nie mniejsza niż 70 mm; kielichy powinny być formowane jednocześnie z formowaniem rur, względnie kształtek.

Wewnętrzna powierzchnia kielichów oraz zewnętrzna powierzchnia bosych końców rur i kształtek powinna posiadać odpowiednie rowki pierścieniowe na długości conajmniej 60 mm.

Długość rur prostych nie powinna przekraczać 1 m, długość kształtek 0·6 m.

Dopuszcza się następujące grubości ścianek rur kamionkowych:

przy średnicy	100 mm	grubość	ścianek	15 mm
„	„	150 „	„	„	17 „
„	„	200 „	„	„	19 „
„	„	250 „	„	„	22 „
„	„	300 „	„	„	25 „

Postanowienia niniejszego paragrafu obowiązują do czasu ustalenia odpowiednich norm przez Polski Komitet Normalizacyjny.

Rury i kształtki żeliwne.

§ 49. Rury i kształtki żeliwne do robót kanalizacyjnych powinny być kielichowe, odlewane z czystego drobnoziarnistego surowca, o prawidłowym przekroju kołowym. Odlew powinien być gładki, czysty bez pęknięć, skaz, pęcherzy i t. p. posmołowany obustronnie lakierem asfaltowym w stanie gorącym.

Najmniejsza grubość ścianek rur żeliwnych powinna wynosić:

przy średnicy	50 mm	—	5 mm
„ „	70 „	—	5 „
„ „	100 „	—	6 „
„ „	150 „	—	6 „
„ „	200 „		

W dzielnicach, w których warunki techniczne pozwalają na zastosowanie lżejszego typu rur kanalizacyjnych, mogą być używane rury o następujących grubościach ścianek:

przy średnicy	50 mm	—	3·5 mm
„ „	70 „	—	3·5 „
„ „	100 „	—	4·5 „
„ „	150 „	—	4·5 „
„ „	200 „	—	4·5 „

Postanowienia niniejszego paragrafu obowiązują do czasu ustalenia odpowiednich norm przez Polski Komitet Normalizacyjny.

Rury ołowiane.

§ 50. Rury ołowiane stosuje się do następujących rozmiarów.

wewnętrz. średn.	25 mm	grubość ścianek	3 mm
„ „	30 „	„ „	3·5 „
„ „	40 „	„ „	4 „
„ „	50 „	„ „	4 „

Postanowienia niniejszego paragrafu obowiązują do czasu ustalenia odpowiednich norm przez Polski Komitet Normalizacyjny.

III. TARYFA OPŁAT.

§ 51. Za przeprowadzenie drugiej i następnych prób ciśnienia pobiera się opłata w wysokości zł. 20.

§ 52. Za korzystanie z wody z wodociągu miejskiego lub za prawo korzystania z wody będą pobierane następujące opłaty:

A) Opłaty ryczałtowe.

1) Za korzystanie z wody na potrzeby domowe aż do ilości 50 litrów na głowę i dobę będzie pobierana:

a) 7 % (siedm procentów) komornego, pobieranego z domów mieszkalnych, podlegających ustawie o ochronie lokatorów z dnia 11 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39 poz. 406) i płaconego w czerwcu 1914 r. względnie w wysokości 7 % (siedm procentów) wartości czynszowej takich domów, przerachowanej na złote według klucza 100 K = 105 Zł. zeznanej i przez władzę sprawdzonej;

b) 7% (siedm procentów) komornego, pobieranego z domów mieszkalnych, niepodlegających ustawie o ochronie lokatorów z dnia 11 kwietnia 1924 r. lub dla domów o nieustalonej wartości czynszowej, przyczem komorne oblicza się do tego celu, jak w domach podlegających (wspomnianej ustawie, a znajdujących się w takich samych lub podobnych warunkach.

2) W tej samej wysokości pobiera się opłata od właścicieli tych nieruchomości, które w oznaczonym terminie nie zostały przyłączone do wodociągu miejskiego, od daty zaistnienia obowiązku przyłączenia.

3) Opłatę w wysokości 50% wyżej podanych norm, pobiera się od właścicieli nieruchomości, zwolnionych w myśl § 7 niniejszych przepisów od wykonania domowego wodociągu, za pobieranie wody lub za prawo pobierania wody ze zdrojów urządzonych na ich żądanie (§ 7 ust. 2).

B) Opłaty według wskazań wodomierzy.

1) Za nadwyżkę wody na potrzeby domowe, przekraczającą maksymalną ilość 50 litrów na głowę i dobę;

2) Za wodę zużytą przez urzędy i instytucje państwowe i komunalne oraz instytucje użyteczności publicznej, jak szkoły, szpitale i t. p.;

3) za całkowitą ilość wody na potrzeby domowe, przy ewentualnem zastosowaniu wyłącznie opłat według wskazań wodomierzy;

4) za wodę na cele przemysłowe;

5) za wodę na cele budowlane;

6) za wodę na cele ogrodnictwa;

7) za wodę na inne cele wyżej niewymienione, jak do prywatnych wodotrysków, sadzawek i t. p. pobiera się za każdy m^3 0.50 zł. Za wodę zużytą do gaszenia pożarów nie będzie pobierana żadna opłata.

§ 53. Przy zastosowaniu opłat za wodę według wskazań miejskich wodomierzy, wynajmowanych odbiorcom wody, za korzystanie z wodomierzy będą liczone następujące opłaty:

a) za wodomierz o średnicy dopływu 13 mm kwartalnie 1·50 zł.
b) za wodomierz o średnicy dopływu 20 mm kwartalnie 2·40 zł.
c) za wodomierz o średnicy dopływu 26 mm kwartalnie 3·— zł.
d) za wodomierz o średnicy dopływu 30 mm kwartalnie 3·60 zł.
e) za wodomierz o średnicy dopływu 40 mm kwartalnie 4·20 zł.
f) za wodomierz o średnicy dopływu 50 mm kwartalnie 4·50 zł.

Utrzymanie wodomierza w dobrym stanie obciąża Magistrat.

Za sprawdzenie wodomierza na żądanie zainteresowanych, w razie, gdy błędy wodomierza nie przekraczają norm, ustalonych przez Główny Urząd Miar, będzie pobierane zł. 10.

Za naprawę uszkodzeń wodomierza, wywołanych z winy odbiorcy wody, pobierana będzie opłata w wysokości rzeczywistych kosztów naprawy z dodatkiem 20% (procentów) na pokrycie kosztów dozoru i administracji miejskiej.

§ 54. Za roboty wykonywane przez Magistrat na koszt właścicieli nieruchomości a mianowicie:

1) za połączenie sieci wodociągu domowego z wodociągiem miejskim,

2) za przymusowe wykonanie przez Magistrat domowych urządzeń wodociągowych na koszt właściciela nieruchomości;

3) za wykonanie przez Magistrat na koszt właściciela nieruchomości zdrojów wodociągowych, pobieraną będzie opłata w wysokości rzeczywistych kosztów roboty z dodatkiem 10% na pokrycie kosztów dozoru i administracji miejskiej.

IV. WEJŚCIE W ŻYCIE PRZEPISÓW.

§ 55. Przepisy niniejsze wchodzą w życie w dniu ogłoszenia ich w Krakowskim Dzienniku Wojewódzkim.

Podsekretarz Stanu: **M. Dolanowski.**

96.

Zarządzenie Wojewody Krakowskiego
z dnia 17 maja 1933 r.

w sprawie zamianowania członków komisji do egzaminowania oglądaczy urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa i oglądaczy mięsa co do włośni.

Na podstawie §§ 8, 19 i 20 rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 26 maju 1928 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o sposobie uczenia i egzaminowania oglądaczy oraz ich zakresie działa-

nia (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 575) zarządzam co następuje:

§ 1. Do przeprowadzania egzaminów oglądaczy zwierząt rzeźnych i mięsa i oglądaczy do badania mięsa pod względem włośni, względnie powtórzenia egzaminu kandydatów, którzy po uzyskaniu świadectw uzdolnienia przez okres dwóch lat zawodu nie wykonywali, ustanawiam dla Województwa Krakowskiego komisję egzaminacyjną w następującym składzie:

Przewodniczący: **Dr. Stanisław Smoliński** kierownik wydziału weterynaryjnego Urzędu Wojewódzkiego.

Zastępca: **Stefan Dyndowicz** ref. wet. Urzędu Wojewódzkiego.

Członkowie: **Ludwik Röhrenschef**, naczelny lekarz weterynaryjny Magistratu Krakowskiego i **Stanisław Łukowski**, lekarz weterynaryjny przy rzeźni miejskiej w Krakowie.

§ 2. Komisję tę mianuję na okres trzech lat, licząc od dnia ogłoszenia niniejszego zarządzenia.

§ 3. Podania o dopuszczenie do egzaminu względnie jego powtórzenie, należy mi przedkładać za pośrednictwem właściwych władz miejsca zamieszkania kandydata przy dołączeniu wymaganych dowodów.

§ 4. Opłata za egzamin, którą kandydaci wpłacają przed rozpoczęciem egzaminu wprost do rąk przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, wynosi dla oglądaczy zwierząt rzeźnych i mięsa łącznie z badaniem co do włośni 30 zł. a dla oglądaczy wyłącznie do badania mięsa pod względem włośni 10 zł.

§ 5. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Krakowskim Dzienniku Wojewódzkim.

Wojewoda: **Dr. Kwaśniewski**

97.

Pismo okólne Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego

z dnia 12 maja 1933 r.

(L. O. Z. L. IV 2 c/20/33 r.) w sprawie niedozwolonego dodatku „cyklozy" do kiełbas.

Do wszystkich Panów Starostów Powiatowych na terenie Województwa Krakowskiego oraz Pana Prezydenta stoł. król. miasta Krakowa.

Pod fantastyczną nazwą „cyklozy" agenci firm zagranicznych starają się zaprowadzić u większych firm wędliniarskich Małopolski preparat (syrup skrobiowy) mający służyć do poprawy jakości wyrobu kiełbas. Powołują się przytem na opinję tak Państwowego Zakładu Badania Żywności w Krakowie, jak również instytucyj badawczych tego samego rodzaju (państwowych) austryjackich i czechosłowackich — wydaną firmie ze stwierdzeniem, iż "cyklozę" uznają za nieszkodliwą dla zdrowia i nadającą się do wyrobu środków spożywczych. Przy reklamie na terenie Małopolski wyzyskują zaś okoliczność, iż „cykloza" wyrobiona jest z mąki, która na podstawie § 7 ust. 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 30 czerwca 1932 r. — „O dozorze nad mięsem i przetworami mięsnemi" (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 603) może być dodawaną do wyrobów wędliniarskich.

Ponieważ dodatek „cyklozy" do wyrobów wędliniarskich a przedewszystkiem do kiełbas sprzyja rozwojowi bakterji obfitych ilościowo w mięsie siekanem, a tym samem powstawaniu t. zw. „jadu kiełbasianego" zechce pan Starosta (Pan Prezydent) zabronić wytwórniom wyrobów wędliniarskich na podległym mu terenie dodawania „cyklozy" do ich wyrobów, a to pod rygorem sankcji karnej przewidzianej w rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343).

Za Wojewodę **Dr. Salak** Naczelnik Wydziału.

98.

(O D P I S).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Warszawa.

Okólnik Nr. 25.

z dnia 7 marca 1933 r. (II P-667/33)

w sprawie budżetów gminnych na cele szkolnictwa powszechnego.

W trudnych warunkach, w jakich znajduje się obecnie szkolnictwo powszechne, niezmiernie ważną jest rzeczą, aby praca w publicznych szkołach powszechnych nie doznawała przeszkód wskutek niedostatecznego lub opóźnionego zaopatrywania szkół w środki niezbędne na potrzeby rzeczowe, a wszczególności na odpowiednie pomieszczenia oraz opał i światło.

Trudności finansowe gmin, niestety, czę-

sto niekorzystnie odbijają się na ciągłości tej pracy i dlatego Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwróciło się do Ministerstwa Spraw Wewnętrzych o wydanie odpowiednich zarządzeń władzom nadzorczym nad gminami, aby przy zatwierdzeniu i nadzorowaniu wykonania budżetów gminnych zwracały baczną uwagę na dostateczne i terminowe zaopatrzenie szkół w potrzeby niezbędne dla ich normalnej pracy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przyrzekło swoje poparcie dla tej sprawy i w związku z tem polecam pp. Kuratorom troskliwe zajęcie się sprawą dostatecznego zaopatrzenia szkół przez gminy zobowiązane do ich utrzymywania i jednocześnie, dla uniknięcia zbędnych tarć pomiędzy organami administracji szkolnej i ogólnej, zwracam uwagę na konieczność przestrzegania w pracy następujących zasad budżetowych postępowania:

1) rada szkolna miejscowa, względnie dozór szkolny, może preliminować w budżecie szkolnym gminy terytorjalnej wydatki, do ponoszenia których gmina nie jest ustawowo zobowiązana tylko o tyle, o ile na preliminowanie tego rodzaju wydatków gmina terytorjalna się zgadza (vide wyrok N. T. A. z dnia 2 października 1931 r. L. rej. 359/29);

2) zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 143) w brzmieniu ustawy z dnia 25 listopada 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 126, poz. 898) budżet szkolny gminy terytorjalnej projektuje dozór szkolny, względnie, rada szkolna miejscowa, koryguje zaś rada szkolna powiatowa; budżet ten stanowi część składową budżetu gminy terytorjalnej, uchwalanego przez gminę terytorjalną i zatwierdzonego przez władzę nadzorczą powiatową, względnie wojewódzką, której przysługuje uprawnienie wprowadzania do budżetu gminnego zmian podyktowanych względami zarówno legalności jak i celowości (o ile zmiany te nie stają w sprzeczności z ustawowemi obowiązkami gmin); uprawnienie to rozciąga się bez wyjątku na wszystkie wydatki budżetowe, a zatem i na wydatki na publiczne szkolnictwo powszechne (vide wyrok Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 28 lutego 1929 r. L. rej. 4243/26;)

3) ze względu na ciężką sytuację finansową samorządu gminnego — normy, które, zgodnie z art. 12 ustawy o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół powszechnych, określają rady szkolne powiatowe, nie powinny przekraczać norm, przyjętych w budżecie państwowym.

Zechcą pp. Kuratorowie wydać w tej sprawie odpowiednie polecenia Inspektorom Szkolnym.

J. Jędrzejewicz Minister.

(O D P I S).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
Nr. S. F. 2053 3
Warszawa, dnia 4 maja 1933 r.

Wydatki gmin na szkolnictwo powszechne.

Do P. P. Wojewodów (wszystkich z wyjątkiem P. Wojewody śląskiego)

W związku z załączonym w odpisie okólnikiem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego tudzież ze względu na wzmożony napływ dzieci w wieku szkolnym, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu zwraca uwagę, aby władze nadzorcze w decyzjach zatwierdzających budżety gminne nie żądały skreśleń kredytów na konieczne potrzeby publicznego szkolnictwa powszechnego oraz dopilnowywały wykonania tych kredytów.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę o podanie powyższego wraz z treścią załączonego okólnika do wiadomości i zastosowania organom współdziałającym przy wykonywaniu nadzoru nad samorządem gminnym i podległym sobie władzom nadzorczym. Ponadto Ministerstwo prosi o podanie treści załączonego okólnika do wiadomości zarządom gmin miejskich i wiejskich, położonym na terenie podległego Panu Wojewodzie województwa, ewentualnie w drodze opublikowania w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym.

Podsekretarz Stanu: **M. Dolanowski.**

Pismo okólne Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego
z dnia 20 maja 1933 r.
(Nr. SF. I. 1-17 33) w sprawie wydatków gmin na szkolnictwo powszechne.

Panom Przewodniczącym Tymczasowych Wydziałów Powiatowych na obszarze Województwa Krakowskiego i Panu Prezydentowi miasta Krakowa

przesyłam do wiadomości i stosowania.

Zarazem zaznaczam, że treść niniejszego

okólnika zostanie ogłoszona w najbliższym numerze Wojewódzkiego Dziennika Urzędowego.

Po otrzymaniu odnośnego numeru Wojewódzkiego Dziennika Urzędowego proszę zwrócić uwagę na to ogłoszenie podległym gminom miejskim i wiejskim.

Za Wojewodę: **Osiecki** Naczelnik Wydziału.

99.

Komunikat Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego
z dnia 30 maja 1933 r.
o rozwiązaniu na terenie Województwa Krakowskiego Związku Hallerczyków.

Urząd Wojewódzki zawiadamia, że decyzjami Starostwa Grodzkiego w Krakowie i starostw powiatowych Województwa Krakowskiego z dnia 23 względnie 24 marca 1933 r. zostały na zasadzie art. 16 prawa o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 808 z r. 1932), rozwiązane na terenie Województwa Krakowskiego oddziały stowarzyszenia p. n.: „Związek Hallerczyków" jako zagrażające bezpieczeństwu, spokojowi i porządkowi publicznemu z zakazem noszenia mundurów, ich części, odznak, dystynkcji itp. świadczących o przynależności do stowarzyszenia: „Związek Hallerczyków".

Wojewoda: wz. **M. Bilek** Wicewojewoda.

100.

Komunikat Starosty Grodzkiego Krakowskiego
z dnia 22 maja 1933 r.
o rozwiązaniu organizacji p. n. „Lokalna Konferencja Akademicka"

Starosta Grodzki Krakowski podaje do publicznej wiadomości, że na zasadzie art. 72 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341) o postępowaniu administracyjnem, oraz na podstawie artykułu 16 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 808) o prawie o stowarzyszeniach, rostała rozwiązana z dniem 25 kwietnia 1933 r. organizacja p. n. „Lokalna Konferencja Akademicka", jako zrzeszenie nieodpowiadające w ogólności warunkom prawem przepisanym dla swego istnienia.

Starosta grodzki krakowski: **Wł. Pałosz**

101.

Ogłoszenie Magistratu stoł. król. m. Krakowa
z dnia 21 maja 1933 r.
w sprawie sporządzenia i uprawomocnienia się planów zabudowania

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa zawiadamia:

I. że przystąpił po myśli art. 21 prawa budowlanego do sporządzenia planów zabudowania:

1) parceli miejskiej l. k. 550 ograniczonej ulicami: Czarodziejską, Tyniecką i drogą polną l. k. 551 w Dębnikach Dz. XI.

2) ul. Emaus na długości od ul. Tad. Kościuszki do granicy Woli Justowskiej, Dz. XIII. Zwierzyniec.

3) rewizji planu zabudowania wschodniej części placu Marjackiego w otoczeniu t. zw. Wikarówki w Śródmieściu Dz. I.

4) rewizji planu zabudowania gruntów miejskich między ul. Szwedzką, Zielną, proj. ulicą do przyszłego mostu pod klasztorem PP. Norbertanek i ul. Tyniecką w Dębnikach Dz. XI.

Odnośne projekty będą wyłożone do przeglądu w Budownictwie m. Oddz. B. Ratusz II! p. drzwi Nr. 18 w dniach od 1-go do 7 czerwca 1933 r.

Tamże można zgłaszać wnioski w dniach od 8 do 14 czerwca 1933 r.

II. o uprawomocnieniu się po myśli art. 33 prawa budowlanego planów zabudowania:

1) gruntów w Nowej Wsi Dz.XV ograniczonych ul. Kaz. Wielkiego, Racławicką, Aleją Grottgera i granicą Łobzowa.

2) gruntów ograniczonych Młynówką, przedłużeniem ul. Gnieźnieńskiej i Szkołą podchorążych w Dz. XVI Łobzów.

3) gruntów ograniczonych ulicami: Dekerta, Lipową i Romanowicza w Dz. XXII Podgórze.

4) otwarcia przecznicy ul. Zabłocie na gruntach Brylskiej i Inż. Kucharskiego w Dz. XXII. Podgórze.

5) Zmiany planu zabudowania gruntów Bobakowej w Dz. XVIII Warszawskie.

Prezydent miasta: w z. **Skoczylas**

102.

Ogłoszenie Powiatowego Urzędu Ziemskiego w Krakowie.

z dnia 10 maja 1933 r.

w sprawie scalenia gminy Berest pow. nowosądeckiego.

Powiatowy Urząd Ziemski w Krakowie podaje do publicznej wiadomości na podstawie art. 10 ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o postępowaniu uproszczonem przy regulowaniu stanu hipotecznego gruntów w związku ze scaleniem w okręgach sądów apelacyjnych w Krakowie i we Lwowie (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 392), że w kancelarji mierniczego przysięgłego **Inż. Tadeusza Gutkiewicza** w gm. Berest, prowadzącego scalenie w gm. Berest pow. Nowy Sącz wyłożone zostały w dniu 21 kwietnia 1933 r. do wglądu przez osoby interesowane wykaz stanu własności, posiadania i obciążenia oraz obszaru klasyfikacji i szacunku gruntów przed scaleniem, objętych obszarem scalenia w gm. Berest wraz z przewidzianemi w cz. 2 art. 5 cyt. ust. protokółami.

Osoby interesowane mogą w ciągu jednego miesiąca zgłosić pisemnie lub ustnie na ręce Mierniczego sprzeciwy co do treści wyłożonych dokumentów. Niezgłoszenie sprzeciwów w terminie wyżej wskazanym, w odniesieniu do prawa własności, posiadania i obciążeń, spowoduje skutki, wynikające z art. 12 i cz. 2 art. 16 cyt. powyżej ustawy.

Powyższy termin jednomiesięczny liczy się od trzeciego dnia po wywieszeniu i ogłoszeniu obwieszczenia niniejszego w Urzędzie gminnym w Bereście.

Ogłoszenie powyższego obwieszczenia nastąpiło w gminie Berest w dniu 21 kwietnia 1933 r.

Komisarz Ziemski: **Inż. J. Wanic.**

103.

Ruch służbowy.

A. W resorcie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

Wojewoda Krakowski przeniósł w stan spoczynku **Wojciecha Kubiaka** pozostającego w stanie nieczynnym sekretarza w IX st. sł. w Starostwie w Białej.

B. W resorcie Ministerstwa Rolnictwa

(W Dyrekcji Lasów Państwowych we Lwowie)

Dyrektor Lasów Państwowych we Lwowie **przeniósł** na własną prośbę z zachowaniem dotychczasowego charakteru stosunku służbowego i uposażenia praktykanta leśnego w XII st. sł. **Jarosława Olchowego** z Nadleśnictwa Państwowego Damienice do Nadleśnictwa Państwowego Michowa.

C. W resorcie Ministerstwa Komunikacji.

Ways Tadeusz, adjunkt techniczny w IX st. sł. w Powiatowym Zarządzie Drogowym w Myślenicach **przeniesiony** został w stan nieczynny

D. W resorcie Ministerstwa Opieki Społecznej.

Wojewoda Krakowski zamianował pracownika kontr. w VIII st. sł. **Dr. Mieczysława Kosowskiego** p. o. lekarza pow. w Starostwie w Brzesku do odwołania lekarzem powiatowym w VIII st. sł.

E. W resorcie Ministerstwa Poczt i Telegrafów.

(W okręgu Poczt i Telegrafów w Krakowie)

mianowani:

Kulczycki Stanisław naczelnik urzędu III kl. w VII st. sł. w Szczekocinach, naczelnikiem urzędu II klasy w Urzędzie pocztowym Chrzanów.

przeniesieni:

Wąsik Józef kierownik urzędu V kl. w IX st. sł. w Brzeszczach przeniesiony do Kęt z powierzeniem mu kierownictwa tamt. urzędu III kl.

Dąbek Tomasz asystent X st. sł. z U. p. Kraków 4 na etat U. p. Kraków 10 z powierzeniem mu kierownictwa urzędu;

Niemiec Władysław st. asystent IX st. sł. z Urzędu pocztowego Gorlice na stanowisko kierownika U. p. V kl. w Ciężkowicach;

Gocówna Marja asystent X st. sł. z Urzędu Telefoniczno-telegraficznego Kraków do Urzędu Telegraficznego Warszawa;

Feliks Władysław tymczasowy kierownik urzędu V kl. Kozy do U. p. Oświęcim 1 w charakterze asystenta w XI st, sł;

Tabencki Tadeusz asystent XI st. sł. Kraków 1 do U. p. Zakopane 1;

Tabencki Jan asystent XI st. sł. Zakopane 1 do U. p. Kraków 1.

przeniesieni w stan spoczynku:

Chlebowski Antoni naczelnik urzędu III kl. w VII st. sł. w Andrychowie z końcem kwietnia 1933 r.

Kitaj Schie st. kontroler w VII st. sł. Oświęcim 1. z dniem 30 kwietnia 1933 r.

Szałkiewica Tadeusz naczelnik Up. III kl. w VII st. sł. Oświęcim 2 z dniem 31 maja 1933 r.

Kalikowa Jadwiga kontroler w VIII st. sł. Kraków Urząd Telefoniczno-Telegraficzny z końcem kwietnia 1933 r.

Majchrowicz Kazimierz, kierownik urzędu V kl. w VIII st. sł. Ciężkowice z dniem 30 kwietnia 1933 r.

Dział nieurzędowy.

Przetarg

5 Okręgowy Urząd Budownictwa w Krakowie pl. św. Magdaleny L. 2 ogłasza przetarg nieograniczony na:

1) wymianę koryta drewnianego doprowadzającego wodę do elektrowni w Sanatorjum w Rajczy na dzień 7 czerwca 1933 r. godzina 10-ta rano.

2) roboty instalacyjne kuchni parowej w Sanatorjum Wojskowem im. Marsz. J. Piłsudskiego w Zakopanem na dzień 12 czerwca 1933 r. godzina 10-ta rano.

3) Remont dachu na budynku „Wieża Krzemionki" w Krakowie na dzień 13 czerwca 1933 r. godzina 10-ta rano.

Wszelkie informacje oraz druki ofertowe można otrzymać w 5 Okr. Urz. Bud. w godzinach urzędowych. Wadjum 3% oferowanej sumy winno być bezwzględnie złożone w Kasie Skarbowej, a kwit dołączony do oferty.

Druki ofertowe w 1 egzemplarzu w podwójnych zalakowanych kopertach opatrzonych tytułem roboty należy składać w 5 Okr. Urz. Bud. w podanych wyżej terminach, poczem nastąpi komisyjne otwarcie ofert.

5 Okręgowy Urz. Bud. zastrzega sobie dowolne pomniejszenie lub zwiększenie robót, wybór oferenta oraz prawo unieważnienia przetargu.

Okręgowy Urząd Budownictwa No 5.

PRZETARG.

5 Okręgowy Urząd Budownictwa w Krakowie Pl. Magdaleny L. 2 ogłasza przetarg nieograniczony na:

1) Remont magazynu w kosz. Jeziorańskiego w Krakowie na dzień 19. VI godzina 10.

2) Remont magazynu w kosz. Grunwaldzkich w Tarnowie na 19. VI godzina 12.

3) Remont strzelnicy w Tarnowie na dzien 20. VI godzina 10-ta

4) Remont instalacji wodoc.-elektr. w kosz. Kniezie wicza na dzień 20. VI godzina 12.

5) Wykonanie instalacji oświetl. elektrycznego w kosz. im. Kr. Wł. Jagiełły w Krakowie na dzień 22. VI godzina 10.

6) Wykonanie instal. wodoc. kanal. w kosz. im. Aksamitowskiego w Krakowie na dzień 23. VI godzina 10.

7) Remont dachu budynku D. O. K. V. w Krakowie na dzień 23. VI godzina 12.

8) Remont stropu montowni w kosz. im. Zamojskiego w Krakowie na dzień 25. VI godzina 10.

Wszelkie informacje oraz druki ofertowe można otrzymać w 5 Okr. Urzędzie Budow. w godzinach urzędowych. Wadjum 3% oferowanej sumy winno być bezwzględnie złożone w Kasie Skarbowej, a kwit dołączony do oferty.

Druki ofertowe w 1 egzemplarzu w podwójnych zalakowanych kopertach opatrzonych tytułem roboty należy składać w 5 Okr. Urz. Bud. w podanym wyżej terminie, poczem nastąpi komisyjne otwarcie ofert.

5 Okr. Urz. Bud. zastrzega sobie dowolne pomniejszenie lub zwiększenie robót, wybór oferenta oraz prawo unieważnienia przetargu.

Kierownik Okr. Urz. Bud. Nr. V.
Inż. Konarski kapitan

Urząd Wojewódzki zawiadamia, ze wszelką korespondencję i przesyłki do byłej Dyrekcji Robót Publicznych w Krakowie, a obecnie wydziału komunikacyjno-budow. Urzędu Wojewódzkiego oraz do byłej Dyrekcji Dróg Wodnych w Krakowie, a obecnie wydziału dróg wodnych Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego należy kierować do Urzędu Wojewódzkiego (biuro informacyjno-podawcze) ul. Basztowa 22.

Poszukiwania.

Sąd grodzki Oddział III Skawina — Sygn. Kg. 437/33 poszukuje Stanisława Urbańczyka, urodzonego w r. 1914 w Brzoskwini, ostatnio zamieszkałego w Krakowie ul. Dąbrówki 3, syna Józefa i Heleny.

Sygn. Kg. 368/33. Sąd grodzki w Wadowicach w sprawie karnej przeciw Marji Gracjasz ur. 15/6 1900 w Rokowie tam. przyn., a zam. ostatnio w Choczni u Jana Wandora Nr. 243, rzym. kat., wolnej, bezmajętnej, córce Józefa i Marji z Porębskich — o wyst. z art. 258 kk., dnia 20 maja 1933 r.

postanowił

zawiesić postępowanie i zarządzić poszukiwanie oskarżonej (art. 5 i 188 kpk.)

W razie wyśledzenia miejsca pobytu wymienionych należy zawiadomić podany odnośny Sąd grodzki.

Wynik zbiórki Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego w Szczakowej w dniu 1 maja 1933 r.

Puszka	Nr	1	28	złotych	68	groszy
„	„	2	8	„	91	„
„	„	3	6	„	19	„
„	„	4	20	„	55	„
„	„	5	13	„	75	„
	razem		78	„	08	„

Z dniem 1 czerwca zostaje uruchomiony urząd pocztowo-telegraficzny na placu powystawowym we Lwowie pod nazwą „Lwów Targi Wschodnie" na czas trwania targów t. j. od 1 czerwca do dnia 18 czerwca 1933 r włącznie.

Ministerstwo Poczt i Telegrafów zawiadamia, że w agencji pocztowej Starachowice. powiat Iłża, zaprowadzono służbę telegraficzną i telefoniczną.

Zagubienie dokumentów zgłosiły następujące osoby:

1) Biernatowa Zofja, Kraków ul. Lelewela 7 m. 10, legitymację urzędniczą Nr. 282 wydaną przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego,

2) Znański Franciszek, Prokocim ul. Krakowska 18, Nr. motocykla KR. Nr. 6442 sprzedanego w r. 1928 do Łodzi-

3) Rygiel Józef, Wyciąże p. Kraków, dowód tożsamości konia Serja D. Nr. 61255.

4) Głogowski Franciszek, Płaza Nr. 64, p. Chrzanów, ur. w r. 1901, dokumenty wojskowe.

5) Wójs Jan, ur. w r. 1902, w Bartkowej, zamieszkały w Przydonicy pow Nowy Sącz, kartę zwolnienia Nr. 1903 wydaną przez P.K.U. Nowy Sącz,

6) Filipek Franciszek, Bystra Nr. 35, powiat Biała, dowód tożsamości konia Serja D. Nr. 07604,

7) Pawlikowski Włodzimierz, Kraków ul. Karmelicka 33 m. 4, książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Kraków-Miasto (rocznik 1910)

8) Świerk Józef, Tarnów ul. Krasińskiego 31, legitymację kolejową Nr. 118, wydaną przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego,

9) Tindel Izak, Wadowice ul. Mickiewicza 17, ur. w r. 1900, książeczkę wojskową wystawioną przez P. K. U. Wadowice,

10) Mizia Jan, Komorowice Nr. 252 pow. Biała, dowód tożsamości konia Serja D. Nr. 741897,

11) Talik Jan, posterunkowy w Myślenicach, legitymację służbową Nr. 1368 wystawioną przez Wojewódzką Komendę P. P. w Tarnopolu w r. 1928, prolongowaną przez Pow. Komendę P. P. w Myślenicach do dnia 31.12 1933 r.

12) Wyglenda Jan, Rybnik, skradzioną książeczkę oficerską wystawioną przez P.K.U. Pszczyna.

13) Oborska Konstancja, Mielec, dowód tożsamości konia Nr. 80617.

14) Olszewski Zygmunt, Kraków ul. Topolowa 6 m. 12, dowody rejestracyjne moto-

cykli Nr. KR. 6439 i Nr. KR. 5983 wydane przez Urząd Wojewódzki Krakowski.

15) Kruk Stanisław, Babice k. Alwerni, dowód tożsamości konia Serja D. Nr. 27471,

16) Mathera Oswald. Biała ul. św. Jana 5, ur. 15 2. 1902 r. książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Żywiec.

Adres Redakcji i Administracji „Krakowski Dziennik Wojewódzki" Kraków, ulica Basztowa 22, telefon Nr. 111-41

Dziennik Wojewódzki wychodzi regularnie 1-go i 15-go każdego miesiąca.

Cena jednego egzemplarza 1 zł. — Przedpłata na rok 1933 wynosi: roczna 18 zł., półroczna 9 zł., kwartalna 4·50 zł.

Cena ogłoszeń całej strony Dziennika 50 zł., za wiersz szpaltowy 50 gr., drobne ogłoszenia do 10 wierszy jednorazowo 5 zł. wraz z egzemplarzem dowodowym. Należytość za prenumeratę, ogłoszenia i za poszczególne egzemplarze należy przekazywać na rachunek czekowy w Pocztowej Kasie Oszczedności w Krakowie. Konto Nr. 409.144 Administracji Dziennika Wojewódzkiego.

Drukarnia Chrześcijańska Kraków ul. Sławkowska 6, tel. 144-65, pod zarządem A. Gablankowskiego.